

# PRZEWODNIK ANTYKWARSKI

DWUTYGODNIK DLA BIBLIOFIŁÓW I ZBIERACZÓW  
POŚWIECONY BIBLIOGRAFII ORAZ MIŁOŚNICTWU KSIĄŻEK  
I ZABYTEKÓW SZTUKI I KULTURY.

Przedpłata: w Warszawie — roczna 6 rb., półroczna 3 rb., kwartalna 1 rb. 50 kop.; na prowincyi — roczna 7 rb., półroczna 3 rb. 50 kop., kwartalna 1 rb. 75 kop.; za granicą — roczna Fr. lub K. 18.50, M. 15; półroczna Fr. lub K. 9.25, M. 7.50; kwartalna Fr. lub K. 4.75, M. 3.75.

Nr. pojedynczy 25 kop.

Ogłoszenia: cała strona 12 rb.;  
1/4 str. 7 rb.; 1/2 str. 4 rb.; 3/4 str. 2 rb. 50 k.; 1/12 str. 1 rb. 75 kop.; 1/24 str. (5 wierszy jednoszpaltowych) 1 rb.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA  
WARSZAWA

MOKOTOWSKA 54 (TEL. 162-12).  
CODZIENNIE OD G. 1-ej DO 3-ej.

Wychodzi d. 1 i 16 k. m.

Ogłoszenia i listy, dotyczące działu: *Korespondencya*, winny być nadsyłane do Redakcyi przed 10, względnie 25 każdego miesiąca.

## NAUKA CZY ZABAWA?

Pan J. Weyssenhoff w artykule „O zbieraniu polskim“\*) dowiódł, że kompletowanie u nas zbiorów w jakim bądź zakresie stanowi przeważnie pewnego rodzaju sport, a że sporty bywają sezonowe, przeto i w dziedzinie kolekcjonerstwa objawiają się pewne, że się tak wyrazimy, „zwroty“. Przed kilku laty był okres kompletowania zbiorów numizmatycznych, a że epoka Stanisławowska i porozbiorowa najmniej przedstawiały trudności, więc i zbieracze jeden przez drugiego prześcigali się w dobieraniu odmian. Rozstawienie liter cokolwiek odmienne, litery większe lub mniejsze, liczba roku rozstawiona szerzej lub wężiej, końcówka otokowego napisu inna, stanowiły „rzadkości“. Nie wspominały już o kropkach po liczbie roku, lub też o wypuszczeniu litery w napisie otokowym, bo wtedy powstawał taki gwałt w świecie numizmatycznym, że zbieracz, jeżeli nie widział „białego kruka“, to starał się zobaczyć szczęśliwca, posiadającego ów okaz. Ludziska rozentuzjazmowani wydawali specjalne dzieła, traktujące o owych „kropkach“ i „przecinkach“... Ceny monet podskoczyły w górę, handlujący numizmatami zacierali ręce, stawiając bajeczne ceny za numizmaty, na które w zwykłych warunkach niktby nie zwrócił uwagi. Po pewnym czasie owi wyszukiwacze wszelkich nadzwyczajności, gdy przyszło im płacić wysokie ceny za najmniejszą pseudo-odmianę, opamiętali się, ochłodli i — przestali zbierać.

W obecnym czasie przyszedł okres zbierania rycin starych, wyobrażających umundurowania i uzbrojenia dawnych wojsk polskich i zaczęła się ta sama historia, co z numizmatami.

Jak wiadomo, wydawnictwa z tych czasów są więcej lub mniej rzadkie\*), lecz naogół nie są dostatecznie znane, przeto na wszystkie te ryciny bywają nakładane niepomiarne wysokie ceny. Antykwaryusze nie zadają sobie trudu, by naznaczyć odpowiednią do rzadkości cenę, dla nich każda rycina wojskowa jest rzadka i zawsze znajdzie chętnego nabywcę.

Wogóle prawie wszystkie ówczesne ryciny, zarówno te, co były umieszczane w rocznikach, jak i te, które wydawał Dal-Trozso i inni, mają te zalety, że odtwarzają ściśle dawne mundury, a niejednokrotnie i ich barwę.

Lecz cóż się dzieje dalej? Zbieracz, który wydał masę pieniędzy, a chęci jeszcze nie stracił do nabywania i dalszego kompletowania, zbiera bezkrytycznie wszystko, co mu tylko wpadnie w rękę. Nabywa tedy rozmaite dziwolągi, sztychowane i litografowane za granicą po roku 1830. Tutaj mamy istny labirynt nonsensów: mundury kroju i barwy takiej, jakie nigdy nie istniały.

Płody te bujnej fantazyi niemieckiej lub francuskiej nie posiadają ani jednej dobrej zalety. Rysunek brzydki, zupełnie rozmiągający się z prawdą, barwy fałszywe, — słowem dzisiejsze wydawnictwa dla dzieci, tak zwane

\*) Patrz „Przewodnik Antykwarski“ № 1 z dnia 16 Grudnia 1910 r.

\*) W przyszłości postaramy się opisać wszystkie znane z tych czasów ryciny i oznaczyć ich rzadkość.

„malowanki wojskowe“, o całe niebo stoją wyżej. Za takie bazarzyny płać dzisiaj kolosalne ceny, a szczęśliwy zbieracz rzeczy, traktujących „o wojsku“, jest niepomiernie zadowolony, że mu się udało nabyć nową „odmianę“ w żółtym mundurze, czerwonych ineksprimabliach i zielonem czako.

Przestańmy się bawić... W. B.

## KRONIKA.

**Grono Konserwatorów Galicyi Zachodniej.** Posiedzenie Grona odbyło się dnia 4 kwietnia. Przewodniczący D-r Tomkowicz w dłuższym przemówieniu złożył hołd pamięci profesora Sokołowskiego, długoletniego członka i przewodniczącego Grona.

Ożywioną dyskusję wywołała przedstawiona przez kons. Lepszego sprawa zburzenia drewnianego kościoła w Krościenku Wyżniem. Starożytny ten kościółek był jeszcze w bardzo dobrym stanie, wymagał jedynie tylko nowego pokrycia gontami; na ten cel uzyskał konserwator znaczną subwencję od rządu.

Nic zatem nie stało na przeszkodzie zachowaniu tego cennego zabytku, na który podniosła świętokradzką rękę barbarzyńska żądza niszczenia. Nie zważając na zakaz c. k. Starostwa i konserwatora, mieszkańcy Krościenka Wyżniego, uzbrojeni w kilofy, wyruszyli we środek popielcową wezwani w tym celu kartkami przez podżegacza, którego zapewne władze państwowe wyśledzą,—aby po nabożeństwie w przeciągu kilku godzin zrównać z ziemią pamiątkę po ojcach i kolatorach. Wprawdzie miejscowy proboszcz ks. Telega wysłał swego organistę, dla którego drzewo ze zburzonego kościoła na budowę domu było przeznaczone, z protestem przeciw burzeniu, ale, niestety, protest ten przyszedł za późno. Zniszczono doszczętnie wszystko, ofiarą dzikiego wandalizmu padły nawet ołtarze. Konserwator, spełniając swój urząd, doniósł o tym bezprzykładnym fakcie ks. biskupowi Pelczarowi, p. Namiestnikowi, Centralnej Komisji w Wiedniu i Prokuratorji Państwa w Jasle, żądając ukarania sprawców tego dzikiego bezprawia. Spodziewać się też należy, że władza państwowa wykryje sprawców i surowo ich ukarze dla odstraszającego przykładu na przyszłość.

Podobny los grozi drewnianemu kościołowi w Libuszy. Jestto jeden z najcenniejszych zabytków drewnianego budownictwa w naszym kraju. S. p. prof. Sokołowski poświęcił mu cenną monografię. Na wniosek

kons. Stryjeńskiego uchwaliło Grono poczynić u władz energiczne kroki celem zabezpieczenia tego zabytku przed grożącym mu zburzeniem.

Kons. Tomkowicz i Muczkowski złożyli obszerne sprawozdanie z konferencji, odbytej z p. Ministrem oświaty w sprawie rezygnacyi konserwatorów II sekcji w Krakowie i we Lwowie. W konferencji tej reprezentował lwowskie Grono konserwatorów prof. Antoniewicz, a wzięli w niej udział także minister Zaleski i wiceprezydent Komisji centralnej, hr. Latour. Delegaci przedstawili warunki, na których galicyjscy konserwatorowie byliby skłonni cofnąć swe rezygnacje. P. Minister Stürgkh, uznając słuszość tych żądań, przyrzekł dać na piśmie swą odpowiedź.

W dalszym ciągu przedstawił przewodniczący D-r Tomkowicz sprawę reustauracyi wieży Maryackiej i Szarej kamienicy, a konserwator Demetrykiewicz sprawę ochrony przedhistorycznego kopca we wsi Moszczelnica (pow Bochnia). Na wniosek kons. Dydyńskiego uchwalono wdrożyć odpowiednie kroki celem wykupna tego kopca z rąk prywatnych.

Na wniosek koresp. D-ra Kaczmarczyka przyznano subwencję na uzupełnienie inwentaryzacyi archiwum miejskiego w Bochni oraz archiwów klasztornych w Krakowie.

**O Muzeum Rapperswilskie.** Dyrektor Muzeum w Rapperswilu, pułk. Józef Gałęzowski, nadesłał do pism następujące oświadczenie:

„Wobec ataków na Radę Muzeum w Rapperswilu, połączonych z całym szeregiem zarzutów, dotyczących gospodarki muzealnej, oświadczam, iż ponieważ zarzuty te skierowane są przeciw całej Radzie, nie mogę odpowiadać na nie w moim imieniu, ani też nie może tego uczynić delegacja paryska, będąca organem wykonawczym Rady. Natomiast oświadczam też, że na najbliższym zjeździe Rady muzealnej, t. j. w sierpniu r. b., wszelkie podniesione zarzuty będą gruntośnie roztrząsane; poczem ogłoszony zostanie memoriał, wyjaśniający wszelkie kwestye, tyjące się instytucji naszej i jej Rady, a poruszone w listach prywatnych i w pismach publicznych.

Dyrektor Muzeum narodowego polskiego w Rapperswilu  
Józef Gałęzowski“.

**Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie.** Zarząd Tow. B. P. im. Łopacińskiego w Lublinie ogłosił sprawozdanie z działalności za rok 1910 (4-ty istnienia instytucji). Towarzystwo liczyło w roku sprawozdawczym członków założycieli 116, człon-

ków rzeczywistych 188. Zbiory biblioteczne zwiększyły się o 5272 t., w tem dary od różnych instytucji 933 t., od osób prywatnych 2602 t., z księgozbioru Łopacińskiego 1697 t., zakupiono (za 159 rb.) 70 t. Dubletów przesłano innym bibliotekom 549 t. Korzystało z biblioteki 2579 osób (w roku poprzednim 936). W dniu 31 grudnia 1910 r. księgozbiór Biblioteki obejmował 14 122 dzieła w 22 462 tomach, nie licząc rękopisów, map, rysunków i przedmiotów archeologicznych oraz numizmatów.

**Pierwsze wydanie Poezyi Mickiewicza.** Zarząd Tow. im. Mickiewicza w myśl inicjatywy, danej przez prof. J. Kallenbacha, postanowił ogłosić prenumeratę na wierną podobiznę dwu tomików pierwszego wydania Poezyi Mickiewicza (Wilno 1822—23). Spis prenumeratorów będzie wydrukowany przy drugim tomie podobizny. Wobec niemożności obliczenia na razie kosztów wydawnictwa, ustanowiono tymczasowo jako minimalną cenę obu tomików na zwykłym papierze koron 3, na czerwonym kor. 10, z tem zastrzeżeniem, że cena egzemplarza na zwykłym papierze może przekroczyć kwotę 3 koron.

Prenumeratę nadsyłać należy z dokładnym adresem prenumeratora wprost do Administracji „Pamiętnika Literackiego” (Lwów, Ossolineum).

**Związek kolekcjonistów i korespondentów.** Istniejący w Rzeszowie Związek międzynarodowych filatelistów „Unia” przekształca się w Polski Związek kolekcjonistów i korespondentów „Unia”. Drugi § Statutu w następujący sposób określa cel Związku: „Celem Związku jest ułatwianie nawiązania stosunków między członkami-amatorami wszelkich kategorii kolekcjonizmu, oraz poszukiwaniami korespondencyi na temat idealno-praktyczny, oraz ochrona członków przed stratą i rozczarowaniem w miłośnictwie (biuro wydawnicze; prawna interwencja)“.

Program nowego stowarzyszenia przedstawia się nieco chaotycznie. Stwarzanie sztucznej wymiany korespondencyi nie wydaje się uzasadnione istotną potrzebą, może właściwsze byłoby zorganizowanie dla członków i inicjatorów sekcji ochrony czystości języka, gdyż Statut zredagowany jest w ohydny galicyjskim żargonie.

**Dotychczasowym Prenumeratorem, którzy nie wniosą do dnia 15 b. m. przedpłaty na kwartał II, następny № „Przewodnika Antykwarskiego” nie będzie już wysłany.**

## KATALOGI ANTYKWARSKIE.

*Katalogi oznaczone \* można przeglądać w Redakcji „Przewodnika” codziennie od 1 do 3.*

*Pragnąc ułatwić Sz. Prenumeratorom nabywanie książek, rycin i t. d. z katalogów antykwarskich, Redakcja „Przewodnika” podejmuje się pośredniczenia w tym kierunku.*

*Aby otrzymać wprost od danej firmy żądane przedmioty, a więc w jaknajkrótszym czasie i z zaoszczędzeniem kosztów na przesyłkę pieniędzy z góry, oraz czasu na korespondencję—wystarczy zamówienie skierować do Administracji „Przewodnika”.*

*Przy zamówieniach, przewyższających 50 rb., należy dotęczyć 1/3 całej sumy.*

\* **Georges ABT.** Catalogue № 28. Commencement Avril 1911. (№№ 4571—5518).

4801. Galeria Drezdeńska. Warsz. 1850—1852. 4 t. Opr. 50 fr. — 4839. *Hulewicz*. Paradoxal. 1875. Na hol. pap. 3 fr. — 4938. *Mniszech*. Mareschalus supremus... S. Josephus. Vars. 1730. Opr. 12 fr. — 4988. Notices sur les familles illustres et titrées de la Pologne. 2 3 tabl. 4 fr. — 4990. *Polocka*. Mémoires. 4 fr. 50. — 5043. *Rulhière*. Histoire de l'anarchie de Pologne. 4 t. 10 fr. — 5044. *Rychlovius Fr.* Herb Franciszka Świętego w J. W. Jego Mości Panu Franciszku Mniszku. Krak. 1662. Opr. 15 fr. — 5063. *Sienkiewicz H.* Cette troisième. Tr. C. de Latour. Wyd. oryg. 17 fr. 50. — 5064. *Solkovius*. In funere Sigism. Augusti... oratio. Cracov. 1574. Opr. 2 portr. Zygm. Aug. Egz. uszkodz. 6 fr. — 5075. *Temberski St.* Palmes Coributus inclity Gediminae stirpe tritaui firmatus. Cracov. 1669. Opr. 12 fr. — 5375. *Ostrowski Chrl.* 1. Griselde ou la fille du peuple. 2 Française de Rimini. Opr. Egz. zniszcz. przez wilgoć. 1 fr.

\* **Silvio BOCCA.** Catalogo Num. 247. Parte Seconda. (№№ 1506—3008).

1746. *Cromerus M.* Polonia. Coloniae 1589. Brak mapy. Opr. 30 lir. — 1747. De vera et falsa religione. Dilingae 1561. Opr. 8 lir. — 2324. Domus Brzostowski. Historia et genealogia familiae Brzostowski. Romae 1796. Kart. 10 lir.

\* **G. BRUGNOLI e Figli.** Catalogo N. 25. Varia. Risorgimento. Arte e Vite d'artisti (538 n-ów).

\* **Paul CHERONNET.** Catalogue № 128. Avril 1911. Histoire de France. Révolution. Empire. Histoire Ecclésiastique. Ouvrages sur les Provinces. — Arts. Ouvrages en tous genres. (№№ 7005—7917).

7811. *Wotowski*. La monnaie. Entretien sur le traité de la monnaie de Copernic. 1 fr.

\* **Librairie DORBON-AINÉ.** Le Bouquineur. Revue Bibliographique des Livres anciens et modernes. № 84. Avril 1911. (№№ 1937—2855).

2066. *Dumouriez*. Mémoires. Londyn 1794. 2 t. Wyd. oryg. z portr. 5 fr. — 2249. *Kolsebus*. L'année la plus remarquable de ma vie. 2 t., z 2 portr. Opr. 8 fr. — 2387. *Marbot gen.* Mémoires. 1891. Wyd. oryg. Opr. 20 fr. — 2376. (*Rzewuski*) *Mickiewicz L.* Les récits d'un vieux gentilhomme polonais. 2 portr. 8 fr. — 2615. *Sienkiewicz H.* Quo Vadis. Wyd. oryg. 4 fr. — 2852. *Wronski Hoene*.

Sept manuscrits inédits, écrits de 1803 à 1806. Paris, 1879. 18 fr.

- \* **Otto HARRASSOWITZ.** Bücher-Katalog 341. Romanische Sprachen und Literaturen. (2670 n-ów).

- \* **W. I. KŁOCZKOW.** Katalog № 505. (№№ 1 — 501 i 2179 — 2523).

26. *Brückner A.* Istorja Pietra Wielikawo. Wyd. ilustr. 1882 12 rb. — 263. *Kojatowicz M.* Lublinska Unia. 40 kop. — 315. *Moller E.* Krestjanskoje dieło w Carstwie Polskom. 2 t. 1 rb. 50. — 485. *Cwietajew D.* Car Wasilij Szuiskij na Warszawskom Siejmie. 75 kop. — 493. *Seilder N.* Imp. Aleksandr I. 4 t. 20 rb. — 494. Toż samo, opr. 25 rb. — 2480. *Topographische Chronik von Breslau.* 1805. Z miedzioryt. 12 rb. — 2496. *Moller A.* Situation de la Pologne au 1 Janvier 1865. Opr. 1 rb. 50.

- \* **Pio LUZZIETTI.** Catalogo N. 255. Aprile 1911. Libri, Stampe, Autografi. (546 n-ów).

410. *Chodásko L.* Relazione storica... della Polonia antica e moderna. Livorno 1831. 4 t. 5 lir. — 411. *Clement.* Oraison funèbre de Stanislas I Roi de Pologne. 1766. 2 lir. 50. — 412. Monument d'Adam Mickiewicz à Montmorency. Notice et discours, texte français et polonais avec vignettes et eau-forte de Br. Zaleski. 3 lir. 50.

- \* **G. MATHIAS Jeune.** Catalogue (№ 1) de Livres, Estampes, Dessins. Avril 1911. (832 n-ów).

- \* **Eugène MOREAU & C-ie.** Catalogue Mensuel de Livres rares et curieux. № 9. Mars 1911. (№№ 7037 — 7783).

7473. *Dembński gen.* Quelques notes sur les derniers événements de la Pologne. 2 fr. 50. — 7474. *Komarzewski.* Coup d'oeil rapide sur les causes réelles de la décadence de la Pologne. 4 fr.

- \* **Jean SCHEMIT.** Catalogue (№ 66) de Livres Anciens et Modernes. (№№ 4716 — 5166).

5101. *Dumouriez.* Avis salutaire au Tiers-Etat. Mémoires du général Dumouriez. Vie privée et politique du général Dumouriez pour servir de suite à ses Mémoires. 3 dzieła w 1 t. Opr. 8 fr.

- \* **B. SELIGSBURG's Antiquariat. (Inhaber: F. Seuffer).** Antiquariats-Katalog № 298. Folklore. Geheime Wissenschaften. Alte Kunstblätter, Kupferstichkunde, Malerei, Kultur- und Sittengeschichte. (2840 n-ów).

81. *Grabński L.* Die Sagen, d. Aberglaube und abergläub. Sitten in Schlesien. 1 mar. 50. — 287. *Tellau und Tenme.* Die Volkssagen Ostpreussens, Lithauens und Westpreussens. Berlin 1865. 3 mar. 50. — 291. *Toeppen M.* Aberglaube aus Masuren. Mit Anhang: Masurische Sagen und Märchen. 2 wyd. 2 mar. — 636. *Hevelius J.* Prodromus astronomiae. Gedani 1690. 40 mar. — 1309 — 1318. *Chodowiecki D.* — 1319. 6 Katal. licyt. Boerner z ryc. Chodowieckiego. 2 mar. 80. — 2771 — 2776. *Chodowiecki D.* — 2777. *Engelman W.* Pan. Chodowiecki's sammtl. Kupferstiche. Mit Nachträgen. Letpz. 1857 — 1907. 16 mar. — 1516. *Kilian P. A.* Hist. Abbildung, d. Alten u. Neuen Testaments nach berühm. Künstlern. 12 mar. — 2667. *Czerwinski A.* Geschichte d. Tanzkunst. Z 34 ryc. i nut. 1 mar. 50.

## SZTUKA POLSKA W ZBIORACH ROSYJSKICH.

Świeżo ukazał się nowy katalog zbioru obrazów i rzeźb zmarłego K. T. Sołdatenkowa, obecnie włączonego do Muzeum Rumiancowskiego w Moskwie, w opracowaniu kustosa tego Muzeum, p. N. Romanowa. Kolekcja Sołdatenkowa zawiera całą grupę utworów polskich, którą na zasadzie katalogu tu wyznaczaliśmy. Są to w całości prawie dzieła polskiej kolonii artystycznej w Rzymie z ósmego dziesiątka lat zeszłego stulecia.

*Henryk Siemiradzki* przedstawiony jest w dwóch płótnach z r. 1881: „Orgia Tyberysza na Capri” i powtórzeniem lub wariacją „Tańca wśród mieczów”; *Wilhelm Kotarbiński* — malarsko subtelną „Serenadą” z roku 1876, a *Stefan Bakatowicz* aż czterema obrazami: „W poczekalni mecenasa” (r. 1890), „Sąsiadki” (r. 1885), „Wiosna” i „Wieczór” (oba z r. 1884). Malarzów rzymskich dopełnia rzeźbiarz *Pius Weloński*, który tu posiada odlew brązowy ze swego „Gładyatora” oraz figurę marmurową „Bojan” (z r. 1886).

Pozatem w zbiorze Sołdatenkowa znajdują się obrazy kilku malarzów polskich, w Rosji zamieszkałych, jak *Piotra Kowalewskiego* (1843 — 1903): „W górach” (r. 1872), „Kaukaz” (r. 1872) i „Pojenie koni” (r. 1876), batalisty *Wiktora Mazurovskiego* „Widzowie bezpłatni” (r. 1892) i *Stanisława Żukowskiego* „Droga zimowa” (r. 1895). P. E.

## ZAPOWIEDZIANE LICYTACJE.

\* *Katalogi do przejrzenia w Redakcji Przewodnika.*

- \* **28 Kwietnia.** Wiedeń. Gilhofer & Ranschburg. Licytacja XXXIV: obrazy olejne, akwarele i rysunki. (201 N-ów. Katalog z 10 tabl.)

\* **1 Maja i dni nast.** Monachium. Dr. Eugen Merzbacher Nachf. Monety i medale. (2141 n-ów). Katalog zwyczajny gratis; z 20 tabl. reprodukcji 5 M.

- 2 Maja.** Lipsk. C. G. Boerner. Zbiór. Fr. Warnekego z Berlina: 300 sztambuchów 16—18 w.

- 2 Maja i dni nast.** Frankfurt n. M. Rudolph Bangel. Zbiór rodziny Lelaberick: ceramika, wyroby złotnicze, obrazy, dzieła sztuki.

- 2—6 Maja.** Lipsk. C. G. Boerner. Zbiór autografów (Reformacja; wojna 30-letnia; literatura; muzyka).

- \* **3 Maja i dni nast.** Berlin. Amsler & Ruthardt. Miedzioryty, akwaforty, drzewo-

ryty, akwatinty, ryciny kolorowe; sztychy i drzeworyty Dürera; akwaforty Rembrandta; portrety wybitnych zbieraczy i handlarzy dzieł sztuki z 17—19 w. (1341 n-ów; katalog z 10 tabl. i licznymi reprodukcjami w tekście).

- 3—6 Maja. Lipsk. C. G. Boerner. Zbiory autografów d-ra C. Geibla z Lipska i C. Herza von Hartenrieda z Wiednia Cz. I-a: Reformacja, literatura niemiecka 15—19 w., literatura obca, muzyka. 1200 n-ów.
- 8—10 Maja. Berlin. Max Perl. Akwaforty, miedzioryty i litografie współczesnych artystów.
- 8—13 Maja. Amsterdam. Fred. Muller & Co. Biblioteka d-ra van den Corput z Brukseli: Inkunabuły, dzieła z drzeworytami, oprawy, autografy.
- 10—13 Maja. Stuttgart. H. G. Gutekunst. Zbiór sztychów R. Scholtza z Budapesztu.
- 13—18 Maja. Stuttgart. H. G. Gutekunst. Zbiór sztychów P. Gellatly z Londynu.
- 22—27 Maja. Berlin. Amsler & Ruthardt. Zbiór sztychów, drzeworytów i mezzotint.

## KORESPONDENCYA.

### PYTANIA.

*Prosimy Sz. Korespondentów, podpisujących swe notatki inicjałami lub pseudonimem, o podawanie, dla wiedzy Redakcji, nazwiska i adresu.*

„Dekada legionów“. Gdy legiony polskie w r. 1797 tworzyły się we Włoszech z inicjatywy gen. Dąbrowskiego, wtenczas powstał rodzaj gazetki p. t. „Dekada“ pod redakcją Cypriana Godebskiego, z najczynniejszym współudziałem Józefa Drzewieckiego (autora znanych pamiętników). O tej gazetce większa „Encyklopedia Powszechna“ Orgelbranda (T. X. str. 122) tak wspomina: „Dekada nie była drukowana, w rękopiśmie tylko odczytywano ją po kompaniach legionistów“. Ale posiadam wiadomość od pewnej osoby, że ze wszech miar zasługującej na wiarę, że później ta „Dekada“ była drukowana, ale bez czcionek, właściwych alfabety polskiemu, jak np.: ą, ę, ł, ż i t. d. Osoba ta miała kilka numerów „Dekady“ w rękę, ale nie wie, co potem z nimi się stało? Najprawdopodobniej w „Dekadzie“ była najpierw umieszczona słynna „Pieśń legionów“. Ani Biblioteka Jagiellońska, ani Biblioteka XX. Czartoryskich w Krakowie nie posiadają „Dekady“.

Czy czasem kto z czytelników gdzie nie spotkał „Dekady“? jeżeli tak, to zechce udzielić w tym względzie bliższych objaśnień. B. K.

## WYDAWNICTWA, NADESLANE DO REDAKCYI.

Demel, Dr. Bolesław. *Licznymy mennicze zwane Podskarbiówkami*. Warszawa-Kraków, 1911. 4<sup>o</sup>. K. nl. 2 + str. 32 + tabl. nl. 6. (Cena 3 rb.).

Opracowanie d-ra Demla jest pierwszą pracą w naszej literaturze, w której autor systematycznie zgrupował około 60 znanych do tej pory, a ciekawych ze wszech miar medalików, zwanych podskarbiówkami.

W starannem opracowaniu zaznajamia nas, na wstępie, autor z genezą tych liczników, następnie w krótkości robi przegląd nader skąpej o nich literatury i stara się określić ich znaczenie i przyczyny, dla których zostały wybite. Zaznacza, że pierwszy taki medalik podskarbiowski wyszedł z mennicy Wileńskiej w r. 1540 i należy do podskarbiego Lutomierskiego, ostatni zaś z r. 1612, wybity w mennicy Bydgoskiej przez podskarbiego Stanisławskego.

Słusznie autor wykreślił medaliki Szembeka wybite w Czechach, a bezkrytycznie zaliczone przez hr. Czapskiego w poczet pomników, dotyczących Polski, resztę zaś umiejętnie rozsegregował na mennice, w których zostały wybite, i tak: do Wileńskiej zaliczył 44 okazy, Malborskiej 9, Poznańskiej 4, Olkuskiej i Bydgoskiej po jednym i dwa do lenne mennicy Prus w Królewcu; objaśniają zaś one 29 osobistości, które miały styczność z mennicami. Mennica Wileńska dała nam. mniej więcej zaokrągloną całość w okresie czasu od r. 1540 — 1612.

Autor zastrzega, że wobec kompletnego braku źródeł archiwalnych kwestyi zadania i znaczenia tych żetoników-podskarbiówek zasadniczo rozstrzygnąć nie był w możności; lecz bądź co bądź należy się autorowi prawdziwe uznanie za zgrupowanie tych nadzwyczaj ciekawych pomników mincarstwa polskiego, a wprowadzenie dziesięciu dotychczas nieznanych — zaokrąglą całość.

Dzielko wytłoczone zostało w drukarni uniwersytetu Jagiellońskiego, na oryginalnym, włoskim, czerpanym papierze, tablice wykonane są bez zarzutu, a druk ładny i wyraźny podnosi zewnętrzną stronę wydawnictwa.

Wal. Bag.

Wiadomości numizmatyczno-archeologiczne, organ Tow. numizmatycznego. № 4. Kwiecień.

Treść: Seweryn Tymieniecki: Zarys do dziejów mennic Koronnych Zygmunta III w XVI wieku.—D-r Ferdinand Friedenburg: Medal na wprowadzenie chrześcijaństwa do Polski.—D-r Z. Zakrzewski: O brakteatach z napisami hebrajskimi.—D-r Marian Gumowski: Monety sasko-polskie.—X. Kaz. Konopka T. J.: Pieczęcie Jezuitów w Polsce.—D-r M. Gumowski: Pieczęcie królów polskich.—Nieopisane monety i medale.—Książki i katalogi monet.—Nekrologia.—Kronika.

Przedpłatę na „Przewodnik Antykwarski“ przyjmują: Administracja, Mokotowska 54; Antykwaryat Polski Hieronima Wildera i S-ki, hr. Berga 8, oraz wszystkie księgarnie.

## OGŁOSZENIA.

**Bołsunowski K.** Kijów, Maryinsko-Błagowieszczeńska 90, dom własny. Poszukuje: *X. Alojzy Osieński*, Słownik Mitologiczny. Warszawa, 1808.

**Juljusz Korab' Brzozowski** z Posuchówki, poczta Ternówka Pod.: Rysunki i Albumy mundurów Wojsk polskich. Rocznik wojskowy 1825, komplet z rycinami kolorowanymi.

**Jan Michalski** (Warszawa, Prosta 14, Szkoła Handlowa) zbiera bibliografię polską, literaturę polską i jej historię, broszury polityczne 18 w., broszury o Żydach (do 1832 r.), utwory dramatyczne wieku 18-go, wiersze ulotne z 18 i pierwszej połowy 19 w., Mickiewicziana, noworoczniki, stare wydania powieści ludowych i sentymentalnych, czasopisma literackie od 1800--1832 r., ulotne wiersze z 1831 i 1848 r., stare wydania anegdot, facecyi.

**Mościcki Henryk**, Warszawa, Aleje Ujazdowskie 16. Poszukuje: 1) *Szulgin*, Jugo-zapadny kraj pod uprząszeniem Bibikowa. 2) *Generał Iwan Czernow*, Zapiski, Orenburg 1907. 3) *Bobrowski T.*, Pamiętniki, Lwów, 1900, tom 2-gi. 4) *Ks. Zygmunt Szczęsny Feliński*, arcybiskup warsz., Pamiętniki. Kraków 1897. 2 tomy.

**Pawlikowski Michał**, Lwów, Senatorska 4: Rysunki i szkice ol. sztuki polsk (szczególnie Stan. Chlebowski), Polonica (szczególnie autorów obcych o Polsce), także rękopisy polskie.

Poszukuje się: 1) Inwentarz do Volumina legum, t. VII i VIII (1764 - 1780) wyd. przez X. T. Ostrowskiego R. 1782. 2) Suplement do tegoż Inwentarza, wyd. R. 1785. Oferty nadsyłać dla N. do Księgarni E. Wendego i Sp.

## Pamiętnik Literacki

czasopismo kwartalne, poświęcone historii i krytyce literatury polskiej  
pod redakcją

**LUDWIKA BERNACKIEGO.**

Prenumerata rocznie 12 koron, 12 marek, 6 rb., dla członków Towarzystwa Mickiewiczowskiego bezpłatnie.

Adres Redakcyi i Administracyi:  
Lwów, Ossolineum.

**WINCENTY ŁUKASZEWICZ**  
art-mal., laureat Akad. Petersb. Nowy Świat 36, m. 31  
restauruje stare obrazy, maluje obrazy religijne i portrety.

**HARRY MARTINSON, Księgarnia**  
Moskwa, Armiański 7.

Poszukuje: *Bobyatynski*, Nauka łowiectwa, 2 t. z tablicami. Wilno 1825.

ANTYKWARYAT POLSKI w Warszawie  
Hieronima Wildera i S-ki, hr. Berga 8.  
Poszukuje portretów i dokumentów, tyczących się rodziny Bożeńców Jełowickich.

## Dr. Eugen Merzbacher Nachfolger

**Monachium, Karlstr. 10.**

Kupno i sprzedaż monet i medalów wszystkich krajów i epok. Monety greckie i rzymskie.

**Bogaty skład monet i medalów polskich.**

Katalogi na żądanie.

# LAMUS

ROCZNIK LITERACKO-ARTYSTYCZNY

wychodzi cztery razy do roku.

Redaktor

MICHAŁ PAWLIKOWSKI.

Zawiera w części „Dzisiaj“ artykuły najznakomitszych autorów żyjących, w części „Wczoraj“ niedrukowane rękopisy autorów zgasłych (m. i. Kopernika, Chopina, Mickiewicza, Słowackiego, Wyspiańskiego, Grottgera etc.)

Najwytworniejsze czasopismo polskie.

POLSKIE I ROSYJSKIE  
PORTRETY

RYCINY HISTORYCZNE

WIDOKI MIAST

WIELKI WYBÓR  
AUTOGRAFÓW I KSIĄŻEK

**GILHOFER & RANSCHBURG**

ANTYKWARYAT  
DLA KSIĄŻEK I RYCIN

I. Bognergasse 2 **WIEDEŃ** I. Bognergasse 2.

A LA RÉUNION DES ARTS.

**Léo Delteil et A. Le Corbeiller**

MARCHANDS D'ESTAMPES-EXPERTS.

38, Rue de Châteaudun, PARYŻ.

KUPNO I SPRZEDAŻ

**Szttychów Starych i Współczesnych.**

Szttychy czarne i kolorowe z XVIII w.

Akwaforty, Miedzioryty, Litografie.

Ubiory, Karykatury, Ryciny sportowe.

PORTRETY I WIDOKI

francuskie, amerykańskie, szwajcarskie, rosyjskie, polskie i t. d.

RYCINY HISTORYCZNE, RYSUNKI, MINIATURY.

KSIĄŻKI — OPRAWY STARE.

Rękopisy i Autografy.

Oprawa rycin i książek.

Katalog z cenami wysyła się na żądanie.

— Zbieracze proszeni są o podawanie swych dezyderatów.

EKSPERTYZA

Kierownictwo licytacji publicznych.

Autografy  
Dokumenty  
Rękopisy  
Szttychy i książki

stale nabywa

ANTYKWARYAT POLSKI

W WARSZAWIE

Hieronima Wildera i S=ki

BERGA 8.

Tylko oferty z cenami będą uwzględniane.